N. 486.

CURRENDA II.

A. D. 1863.

N. 68.

Computatio et defalcatio expensarum in agrorum plebanalium culturam penes In- et Reinventationem aut Rectificationem Inventarii buch. quomodo facienda.

Exc. C. R. Commissio Locumten. Cracov. Jnd. d. 12. Dec. 1862. N. 10050 sequentem ad Inc C. R. Officia Circularia hocce in obtutu emissam Ordinationem Nobis communicaverat, quam verbotenus pro notitia et directione heic apponendam disposuimus:

„Das h. Staatsministerium hat, um für die Zukunft der vorgekommenen Meinungsdifferenz über die Art, wie die in dem Hofkanzeleidekrete vom 26. Oktober 1841. Z. 15882 zur Aufrechnung gestatteten Regieauslagen bei geistlichen Pfründen in Galizien zu berechnen sind, zu begegnen, mit Erlaß vom 23. Oktober 1862. Z. 9253/2061 C. U. anzuordnen befunden:

1. Daß insolange in der bisherigen Art der Fatirung des Grundertrages keine Änderung eintritt, diese Regieauslagen bloß vom Bruttoertrage der zur Wirtschaft der betreffenden Pfründe gehörigen Grundstücke, d. i. von jenem Grunderträgnisse zu berechnen sein werden, welches sich ohne frühere Abrechnung der Aussaat und Kulturkosten oder der Steuern und Lasten ergiebt:

2. Daß diese Berechnungsart nur für das künftige, und zwar von Fall zu Fall in Anwendung komme, je nachdem die Nothwendigkeit einer neuen Pfründen-Inventirung oder Pfründen-Inventars-Rektifizirung wegen einer neu oder wieder anzuweisenden Kongrua-Ergänzung direktivmässig begründet ist, und vom Tage der Entscheidung über die flüssig zu machende Gebühr Wirkung habe, endlich

3. Daß die Berechnung der Regieauslagen vom Brutto-Einkommen der Pfründe d. i. mit Ausschluß des Kirchen-Einkommens vorläufig noch in jenen Fällen beizubehalten sein wird, wo es sich um Kongrua-Ergänzungen pro praterito handelt.

Hievon wird die k. k. Kreisbehörde zur Wissenschaft und Nachachtung in Kenntniß gesetzt.

E Cons. Eppali Tarn. 8. Jan. 1863.

N. 471.

Tymbrum pro Extractibus matricalibus, testimoniis bannorum manet, ut antea. 36 x. V. A. &c,

In Currenda schol. XV a. e. legitur adnotatio pag. 68. quod *Extractus e libris natorum, copulatorum et mortuorum* marcis 50 x. subducendi supponantur, attamen collato Normali tymbrorum ex A. 1850 N. 50. tabellari (Stempel- und Tar-Gesetz) cum mutato

auctoque de 13. Dec. 1862. N. 89. convictio capitur, tymbrum pro memoratis *Extractibus* n. s. 73 Patenti Cæsarei ex A. 1850. qui sonat: Matrikel-Auszüge, d. i. Auszüge aus den Registern über Geburts- Tauf- Trauungs- oder Sterbfälle, oder förmliche Geburts- Tauf- Trauungs- Todtenscheine von jedem Bogen 15 kr. (K. M.) postmodum 36 ö. W. *) in novissima Publicatione non reproduci, adeoq. in statu pristino per 36 x. relinqui, ita et tymbrum pro Quietantiis, pro *Testimoniis bannorum* (Aufgebotsscheine) ast *moralitatis* nonnisi pro *famulis*, *sociis*, *tironibus* operariis**) manere idem, quod pro interimali notitia et directione.

Tarnoviae die 6. Feb. 1863.

L. 3227. ex A. 1862.

Philura Currendae praesentatum Currendae Consistorialis expressum habeat &c.

Dispositione Nostra ad N. 2589 in Cur. XIII impressa Perillustres Decani ad proponendas philuras emissarum Currendarum Nostrarum omni *quartali* convictionis causa de accurata expeditione ipsarum eaque celerrima, excitati extitere ultimario. Huic et anterioribus Ordinationibus a Consistorio hunc in finem publicatis aliqui morem gerendo immiserunt quidem aliquot philuras, sed ex iis nulla convictio de expeditione tempestiva capi potest idcirco, quia *diem praesentati* Currendae Consistorialis frustra quærebamus in philura Decanali, qua emittebatur Notificatio e Posta levata.

Requirimus itaq, ut *diem* apponant Perillustres Decani in philura Sua, quo nimirum Currenda Nostra ad Ipsorum appulit Cancellariam utque omnes, etiam diligentiores, philuras Suas a Condecanalibus receptas, sine tergiversatione Nobis anteponere properent.

Tarnoviae 20. Nov. 1862.

N. 3846.

Declaratio S. Poenitentiariae intuitu libellorum de renuntiatione SSmi Papae Potestati civili.

In quadam Ephemeridum sequens reperitur publicatio desuper:

„Es existiren bekanntlich Adressen, in welchen dem H. Vater der Rath ertheilt, wird, auf seine weltliche Herrschaft zu verzichten. Eine solche ist auch die von Passaglia in Umlauf gesetzte, welche die Unterschrift von einer bedauerlich großen Anzahl von Geistlichen erhielt. Wer aber noch in Zweifel sein konnte, wie der h. Stuhl sich zu der Sache verhalte, dem wird die nachfolgende Erklärung der Pönitentarie, die von französischen Blättern mitgetheilt wird, Aufschluß geben. Ein französischer Priester hatte an den H. Vater folgende Zuschrift gerichtet:

---

*) Anmerkung. Werden zwei oder mehrere Geburts- Tauf- Trauungs- oder Sterbfälle in einer Ausfertigung bestättiget, so ist die Gebühr von 15 kr. (modo 36 x.) so oftmal zu entrichten, als Fälle bestätiget werden.

**) 116. Zeugnisse. b) für Dienstbothen, Gesellen, Lehrjungen, Taglöhner und überhaupt Personen, welche von einem den gewöhnlichen Taglohn nicht übersteigenden Verdienste leben, über ihre Dienstleistung, ihr Benehmen, ihre persönliche Eigenschaften und Verhältnisse von jedem Bogen 6 kr. (K. M.) modo. 15 kr. ö. W

„Euere Heiligkeit!

Ein Beichtvater, der eine Richtschnur für die Ausübung seines Amtes zu haben wünscht, bittet demüthig um Aufschluß über folgenden Gewissensfall:

Seit einiger Zeit sind Schriftstücke im Umlauf, in welchen bei aller anscheinenden Ehrfurcht gegen den h. Stuhl der H. Vater gebeten wird, sich freiwillig seiner zeitlichen Herrschaft zu begeben. Es frägt sich nun, ob Personen, welche ein derartiges Schriftstück unterschrieben haben, der Excommunikation und den anderen Strafen, welche von den Päpsten in den apostolischen Constitutionen und Briefen verhängt wurden, verfallen sind.

Darauf folgte die Enscheidung:

„Sacra Poenitentiaria, praefato dubio mature perpenso, rescribit: Affirmative.

„Datum Romae, in Sacra Poenitentiaria, die 6 octobris 1862.

„A. M. Card. CAGIANO, M. P. „A. RUBINI, S. P. Secr."

Mithin sind Alle, welche solche Adressen unterschreiben, in der That excommunizirt.

Quod pro notitia et aliorum informatione aut nefors tractatione hisce significatur."

E C. E. Tarnoviae 31. Dec. 1862.

L. 3679.

Kodycyl ś. p. JX. Józefa Modły Plebana w Pstrągowéj.

Według Doniesienia Dziekańskiego z 9 Grud. 1862 L. 57 JX. Józ. Modła d. 8. t. m. w wielkich boleściach o god. 11. w nocy zasnął w Panu zaopatrzony śś. Sakramentami, rozporządziwszy majątkiem w ruchomościach (gotówki żadnéj nie było) w ten sposób: na pogrzeb 300 złr. na aniwersarz 300 złr. przy swoim kościele, na nauczyciela 200 złr. w słabości obsługującym 750 złr. na aniwersarz za Ferenczyków 500 złr. braciom i siostrom po 100 złr. i 200 złr.

Wszystkie legata wynoszą około 2400 złr. Tyle do wiadomości i naśladowania.

Tarnów 19. grud. 1862.

L. 3795.

Szybkie wystawienie i urządzenie kościoła w Nockowéj.

Na polecenie Prezydyalne tutejsze JX. Nikliborc Pleban Nockowéj sprawozdanie o szybkiém wymurowaniu i urządzeniu kościoła na miejscu spalonego, przysłał następujące:

„Nieszczęśliwym Bogu tylko wiadomym trafem dnia 15. grudnia 1852 kościół drewniany w Parafii Nockowskiéj z dzwonicą podobnież drewnianą, dzwonami 14. centnarów ważącemi, z folwarkiem czyli kuchnią, do szczętu zniszczony został; lecz szczególniejszém zrządzeniem Boga, najpierwszym i jedynym wpływem, a nieustanną troskliwością naówczas byłego Naczelnika powiatu Ropczyckiego, Wielm. P. Potuczka, tudzież kosztem Wielm. P. Kolatora Franciszka Dolińskiego, a najwięcéj Wielm. P. Leopolda Szumskiego Dziedzica Wiśniowéj, który prawie ten kościół wyfundował, z pomocą reszty Wielm. Konkurencyi jako i pracą nieustałą pobożnych parafian, pod kierownictwem roztropném, niczem niezmordowanego JX. Jana Makucha, kościół ten dnia 6. czerwca 1857 na starym placu z kamienia murować zaczęto, i to z taką szybkością, że już w r. 1859 stanął, tudzież dzwony, dwa boczne oł-

tarze, wielki ołtarz, cyborium i mensę otrzymał, a na ś. Michał w nim pierwszą Mszą św. odprawiono.

Roku zaś 1860 staraniem i poczęści kosztem podpisanego i Parafijan dano posadzkę kamienną w kościele i zakrystyi, sprawiono lamparz i zreperowano dachy na budynkach plebańskich, podpisany sprawił wszystkie nowe okna w plebaniji i podawał piece. 1861 kosztem Wielm. P. Leopolda Szumskiego zasklepiono zakrystyję i kaplice, dano posadzkę kamienną do kaplicy, ukończono dzwonnicę, wymalowano gustownie cały kościół, zakrystyję i kaplicę, staraniem podpisanego sprowadzono organ nowy, kosztem zaś Jego i Parafian odzłocono i odlakierowano 2 ołtarzyki poboczne, ambonę i organ, sprowadzono obraz Patrona kościoła ś. Michała Archanioła, sprawiono 3 antypedyja, szafę i klęcznik do zakrystyi, 8 dębowych ławek pod chór. Jego Césarska Apost. Mość. Ferdynand darował 400 złr. w. a. Wielm. P. kolatorka darowała jeden obrus włóczką robiony, drugi z koronką i bukiety na świéce. W. Krakowskie Towarzystwo dam robót kościelnych nadesłało dwa piękne ornaty z przyborami, obrus, albę, komeszkę, 6 korporałów, i tyleż purifikaterzy. Wielm. P. Michałowska darowała albę z koronką własnéj roboty. Wielm. P. Rogalińska baldachim i poduszkę. Wielm. P. Sławińska firankę kosztowną na obraz ś. Michała i poduszkę, Wielm. P. Eerdynand Szpithal balasy przed wielki ołtarz, Wielm. P. Piekarska ze Lwowa firankę i tuwalnię jedwabną i poduszkę, i pobożne parafianki kilka obrusów, 1862 podpisany za pomocą parafian wymurował studnię i pokrył całe gumna.

Tyle i wiele jeszcze innych rzeczy w tak krótkim czasie dopełniono, a nawet staraniem podpisanego, gorliwością i wpływem obecnego Naczelnika Wielm. P. Mechoflera, kosztem i przychylnością Wielm. P. Kollatora i współkonkurencyi i parafian już się materyjał na nową w przyszłym roku budować się mającą plebanią przyspasabia, a jeżeli Pan Bóg da zdrowie, to po ukończeniu zaraz i resztę budynków budować się będzie.

Nockowa dnia 22. grudnia 1862.“

Błogosławieństwo Boże niech zstąpi na tych Gorliwców pobożnych i niech będzie z nimi zawsze. Tarnów 31. grudnia 1862.

L. 194.

Konkurs na 2. kanonie w Krakowie.

Ogłoszenie tego konkursu brzmi jak następuje:

„L. 76. Niniejszém ogłasza się konkurs na wakującą przy kościele Katedralnym Krakowskim Kustodyą z powodu śmierci ś. p. Ks. Mateusza Gładysiewicza Prałata Kustosza Katedralnego i Kanonią greminalną z powodu śmierci ś. p. Ks. Alfonsa Skorkowskiego Kanonika Katedralnego Krakowskiego. Kandydaci przeto chcący się ubiegać o wspomnione zwyż beneficyja zechcą podania swoje wraz z allegatami najdaléj po koniec miesiąca kwietnia b. r. złożyć w Kancelaryji Konsystorskiéj.

Z Konsystorza Ilnego Dyecez. Krak.
Kraków dnia 10. stycznia 1863 r.“

Kandydaci mający zasługi za sobą i chcący świecić na świeczniku starożytnéj katedry Krakow. pospieszą korzystać ze sposobności. Tarnów 29. sty. 1863.

L. 253.

Wydział Stowarzyszenia Ś. Bonifacego prosi o wsparcie i t. d.

Odebraliśmy Odezwę tegóż Wydziału z Padernbornu, 19. sty. r. b. o dalsze wsparcie Stowarzyszenia wzmiankowanego, tak zbawiennego dla niektórych katolickich gromad, pomiędzy Protestantami w Niemczech rozruczonych, nie mniéj po 10 egzemplarzy z N. 5. i 6. Pisemka jego pod tytułem: **Bonifacius - Blatt...** ku oświeceniu się względem błogich skutków, z jego starań wynikających. Zachęcając Was Wielebni Bracia! do dalszych ofiar na początku roku zaczętego ku rozszerzeniu lub utwierdzeniu królestwa Bożego w sąsiednim na zachód kraju, dodajemy dla każdego Dekanatu w składkach gorliwszego po 1. egzemplarzu 5. lub. 6. Nr. ·/. dla powzięcia wiadomości o ruchu tegoż Stowarzyszenia pomiędzy Innowiercami. Dan. w Tarnowie 22. stycz. 1863.

N. 263.

Gymnazyum obrz. grec. Wielko - Somkutskie potrzebuje zasiłków.

Według Oznajmienia Wys. Namiestniczéj Komisyi Krakow. z d. 8. sty. r. b. L. 12264 z r. 1862 uzyskał od Jego Excellencyi Ministra stanu P. Nadstarosta (Oberkapitän) Kövarskiego Powiatu pozwolenie wyprawienia odezw do Osob zamożniejszych tak Duchownego jak świeckiego stanu celem uzbierania zapomóg do utrzymywania Gymnazyum gr. kat. w Wielko - Samkut. Co niniejszém podaje się do wiadomości.

Tarnów 29. sty. 1863.

N. 504.

R. Ignatius Oskard aufugus proscribitur.

R. Ignatius Oskard Presbyter Dioecesanus, qui ad tempus in claustro PP. Reformatorum in Wieliczka detinebatur, exinde die 5 Februarii aufugit. Cum ipse a sacris suspensus erat, A. R. Curati inviantur, ut illum ab altari arceant atque deprehensum ad proximum eliquem Conventum devehant Nobisque desuper relationem exhibeant.

E. C. E. T. 7. Febr. 1863.

L. 3666. z r. 1862.

Wykład obrzędów Mszy ś. szczególniéj dla kapłanów.

A. Prorocka działalność; droga oczyszczenia.

Ciąg dalszy do kur. I. r. b. o Wstępie.

INTROIT.

Niegdyś gdy Biskup do kościoła uroczyście na sprawowanie ofiary św. lub Celebrans z klerykami (z asystą) w uroczystym pochodzie do ółtarza wstępował, chór śpiéwał antyfonę do introitu. Według rozporządzenia papiéża Celestyna I. († 432) składał się introit z jednego, lub gdy kapłan tak chciał i z więcéj psalmów; Grzegorz W. zaś na każdy dzień i każde święto z psalmu— jeden wyjął wiérsz na antyfonę, po któréj piérwszy wiérsz psalmu następował; te antyfonę w ówczas 4 razy śpiéwano— 2 razy na początku, potém po piérwszym wiérszu psalmu a w końcu po Gloria Patri & Aż do 14. wieku introitu nie

odmawiał też kapłan (Bened. XIV. de sacrif. mis. sec. n. 100, pag. 47) Jest kilka introitów, z kąd inąd wziętych, nie z psalmów, te zowią się nieregularnémi. Podczas, gdy chór śpiéwał Introit, odmawiał kapłan Ps. *Judica* które także dopiéro w 7 lub w 8 wieku do liturgii przybył i wyznanie grzéchów z następnemi modlitwami, całował ółtarz i okadzał go. Introit uprzytomnia tę chwilę, gdy Zbawiciel, „wchodząc na świat, mówi: Nie chciałeś ofiary i oblaty, aleś mi ciało sposobił. Całopalenia i za grzéch, (ofiary) nie upodobałyć się, tedym rzekł: Oto idę, na początku ksiąg napisano jest o mnie, abym czynił, o Boże! wolę Twoję, przez którą wolą jesteśmy poświęceni, *przez ofiarę ciała Jezusa Chrystusa* raz“ (uczynioną). (Zyd. X. 5—10) Gdy Syn Boży dla zbawienia narodu ludzkiego ciałem się stał, rozpoczął swoją ofiarę, obchodził swój introit, swój wstęp na ten świat. Przy mszy św. mówi znowu: „Oto ja idę“ do łona kościoła do serca wiernych; dla tego introit liturgii św. dawnemi czasy był takiemi uroczystościami otoczony; słuszną więc, aby kapłan z wszelką powagą i godnością do ółtarza postępywał, słuszną jest, aby zewnętrznemu, poważnemu i godnemu ułożeniu odpowiadała świętość duszy jego, bo ón na czele wiernych idzie naprzeciw przychodzącemu Zbawicielowi; a Tego, który przychodzi jako „Błogosławiony w Imię Pańskie“ (Mat. XXI, 39.) nie może godnie przyjąć ów, który jest „mizerny, nędzny, ubogi, ślepy i nagi“ (Obj. III, 17.) A X. Skarga w kaz. o Mszy ś. mówi: „Nie mógł bydź lepszy wstęp do tak straszliwéj i przedziwnéj tajemnicy, jak pokora, i uniżenie i pod nogi boskie porzucenie się; bo pokorna modlitwa niebo przebija; a bezpieczność faryzajska z hańbą i potępieniem odchodzi.“ Ta myśl stanowi podstawę wszystkich modlitw i obrzędów introitu, który niegdyś śpiéwano. Te modlitwy i obrzędy są introitem kapłana i wiernych do ółtarza ofiarnego, możnaby je nazwać subjektywnym introitem. Tém właśnie był cały przedchrystusowy okres. Jako cały rodzaj ludzki gotował się na przyjście Zbawiciela, tak kościół sposobi się na Jego przyjście, na przyjście Chrystusa, który z nim i z każdym pojedynczym wiernym chce się połączyć do wiernego pożycia w miłości.

Introit obejmuje I) przygotowanie sią kapłana wraz z ludem przez pełnéj tęsknoty zwrócenie się do Odkupiciela, wyznanie grzéchów i wołanie o Boskie zmiłowanie; II) obejmuje szczegółowe osobne przygotowanie się kapłana a III) jest przygotowanie ółtarza.

Odmówione potąd modlitwy i sprawowane ceremonie są przygotowaniem do św. *ofiary*, z tąd się zowią parascevastica i pojawiają się, odkąd kapłan introit odmawia, odłączone od niéj, lubo właściwie w ścisłym z nią zostają związku. Jako przygotowanie do niéj znamionuje go znak krzyża, którym kapłan introit, a więc ofiarę poczyna.

Gdy we mszach żałobnych wszystkie nasze życzenia i nadzieje z najwyższego udziału dla zmarłych wypływają, gdy zatém tylko im życzymy i przedewszystkiém owoc odkupienia im przychylić pragniemy, dla tego znak krzyża przy słowach „Requiem æternam“... nie na sobie, ale nad mszałem robimy, czyli raczéj nad niemi, dla których o wieczny pokój upraszamy.

Introit sam zawiéra objaw radości lub wyraz smutku, żałoby, głosi chwałę Boga lub składa mu dziękczynienia albo też zanosi do Niego z ufnością życzenia i prośby według tego, do czego święto, czas kościelny, zdarzenie lub potrzeba powód daje; — z introitem

więc poczyna się właściwy obchód uroczystości mszy św. — Ale jako według prawa ciężkości wszystko cielesne do środka ziemi cięży — a wszystko świetlne i żywotne swój kierunek do słońca bierze, tak się téż i całe życie kościelne we wszystkich swych rozgałęzieniach do Chrystusa i do Jego dzieła zwraca i kieruje; dla tego téż każdy kościelny obchód zaraz nas z żywym środkiem wszelkiego kościelnego życia, z ofiarą mszy św. styka, do niego zwraca i prowadzi; bo, czy to czyn jaki miłości i zmiłowania Bożego duszę naszą uwielbianiem i dziękczynieniem napełnia, czyli wypadek jaki do udziału ją wzywa czyli potrzeba do szukania pomocy ją zniewala, to chwała i podzięka swą zupełność, prośba swe spełnienie znajdują tylko w Jezusie Chrystusie a zatém prowadzą do mszy św. Gdy w modlitwie gradusowéj (u stopni ołtarza, przed gradusami) czyli przedwstępnéj najogólniejszy powód do uroczystego sprawowania mszy św. t. j. tylko pragnienie odkupienia w ogóle i towarzyszące temu pragnieniu uczucie winy przeważa, w introicie już zawsze szczegółowa pobudka jest naznaczona. Gdy w modlitwie gradusowéj święte miejsce przebłagania w dali jeszcze nam się przedstawia i tęsknota za niém się przebija, introit już jest pewną ścieszką, po któréj tęsknota dąży do swego celu. Doxologia mniejsza t. j. Gloria Patri &c. na końcu psalmu jest przez wspomnienie święta lub kościelnego czasu spowodowaném uwielbieniem Boga, jako też w dniach pokuty, nawet w czasie potrzeby, utrapienia, ucisku, które z płaczem Bogu przedstawiamy, z czego atoli z ufnością i pewnością spodziewamy się wybawienia, wznosi się duch nasz do uwielbienia trójjedynego Boga, tylko wtedy ustają nasze pochwalne pienia, gdy serdeczny udział w męce Jezusa lub cierpieniach dusz, w czyscu zatrzymanych, w głębokim nas pogrążają smutku; opuszcza się tedy ta doxologia in missis de tempore a Dominica Passionis usq. Sabb. sanctum et Missis de Requiem.

Kyrie elejson.

Po Introicie następuje bezpośrednio *Kyrie elejson. Z rozpoczęciem ofiary przez wcielenie Syna Bożego*, introitem *wyobrażone*, *przyszedł czas łaski i zmiłowania dla rodzaju ludzkiego*, dla tego łączy się introit bezpośrednio z **Kyrie**. Tak to już psalmista zapowiedział: „Ty powstawszy zmiłujesz się nad Syonem, boć czas zmiłowania nad nim, bo przyszedł czas“ (Ps. 101, 14) i Jzaiasz: „Panie zmiłuj się nad nami, bośmy Cię czekali.“ (33, 2.)

Oby ten czas łaski i zmiłowania dla wszystkich nadszedł! modli się kościół przez *Kyrie*. Jest to usilna prośba, do któréj się kapłan i wierni łączą; dla tego *Kyrie* dawniéj przy uroczystéj służbie Bożéj często powtarzano a w średnich wiekach tu i owdzie i z dodatkami, które zwano *tropami*, atoli tylko w największe święta n. p. *Kyrie*, fons bonitatis, a quo bona cuncta procedunt, *elejson*. (Cord. Bona. Rex. tit.) *Kyrie*, qui pati Natum mundi pro crimine, ipsum ut salvaret, misisti, *elejson. Kyrie*, qui septiformis das dona Pneumatis a quo coelum et terra replentur, *elejson. Christe*, Unice Dei Patris Genite, quem de virgine nasciturum, mundo mirifice sancti prædixerunt prophetæ, *elejson* etc.

Modlitwa: *Panie! zmiłuj się nad nami* znajduje się często w piśmie św. st. i n. z. Prorok Izai XXX, 2. Ślepy przy Jerychu Mat. XX. 30. Niewiasta chananejska Math. XV, 28. wołali: „Jezu, Synu Dawidów, zmiłuj się nad nami!“ a więc też i we wszystkich liturgiach, w apostolskich ustawach, które zawiérają obrzędy kościelne wschodu 4. pierwszych

wieków, postrzegamy, że kościół bez ustanku brzmiał wyśpiewaniem: *Kyrie elejson* od *Κυριε ελεησον* przy wszystkich modlitwach za katechumenów, za pokutników i za inne potrzeby. lud, od kapłana do modlitwy wezwany, powtarzał głośno: *Kyrie elejson* a kościół tę modlitwę za wszystkich wiernych zatrzymał.

Liczba tych westchnień nie była oznaczoną na 9, lecz śpiewano w chórze, aż Celebrans dał znak. Sobór z Vaison r. 529 za Feliksa III. mówi: „Ponieważ tak w Stolicy apostolskiéj, jako téż wszystkich prowincyach Wschodu i we Włoszech istnieje ten chwalebny i zbawienny zwyczaj, że się Kyrie elejson z wielką serdecznością i skruchą często powtarza, więc téż i myśmy postanowili, aby we wszystkich kościołach naszych ten święty zwyczaj w jutrzni, mszach i nieszporach za pomocą Bożą był zaprowadzony." Grzegorz W. pisze: „Kyrie elejson" odmawiamy inaczéj, aniżeli Grecy, bo u nich bywa wymawiane od wszystkich razem, u nas zaś od kleryków tylko, którym lud odpowiada. Przy codziennych mszach opuszczamy inne rzeczy ale Kyrie elej. i Chr. el. odmawiamy." (Lib. 7, ep. 63, pag. 230):

Od XI. wieku postanowiono w Rzymie, aby Kyrie 9 razy powtarzano i to 3 razy do Ojca, 3 razy do Syna i 3 razy do Ducha św. bo czas zmiłowania jest dziełem trójjedynego Boga. Ojca i Ducha św. wzywa się tém samém słowem, bo jednéj tylko są natury. Syna zaś innném słowem, bo lubo téj saméj z nimi jest natury, jednak okrom tego jeszcze i inszéj (ludzkiéj) jest natury. (Innoc. III.) Powtarzanie trzykrotne do każdéj Osoby usilność prośby, tudzież rowność czci należnéj każdéj Osobie jako też i to wyraża wyznanie, że Syn i Duch św. jest w Ojcu, Ojciec i Duch św. w Synie, Ojciec i Syn w Duchu św. *) Używanie greckich (i hebrajskich słów: Amen, Alleluja, Sabaoth, Hosanna) zatrzymano w liturgii na świadectwo, że tylko jeden jest kościół, zgromadzony najprzód z Hebrajczyków, potém z Greków i Łaciników, tudzież ponieważ w tych 3. językach uświęconych napisem na drzewie krzyżowém, najprzód św. obchodzono tajemnice. Te słowa zatrzymano z powodu czcigodnéj powagi, lubo mogły być przetłumaczone (Augustin. de doct. christiano.) C. d. n.

N. 383.

Piis ad aram precibus commendatur

Anima Ri Joannis Gierałtowski, Cooperatoris in Czaniec— 6 annor. Sacerdotii et 33 aetatis, sacramentis morib. provisi, 9. Feb. a. c. demortui.

*) jak to naucza Sobór powszechny Florencki „in Decreto pro Jacobitis."

Josephus Alojsius,

Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae die 7. Feb. 1863.

JOANNES FIGWER, Cancellarius prov.

Tarnoviae & Jasło. Typis Anastasii Rusinowski, 1863.